

Avtohtone slovenske vrste dreves – naše bogastvo

Več kot polovico naše dežele porašča gozd, ki ima dolgo in zanimivo zgodovino. Mnoge drevesne vrste so v času ledenih dob našle zatočišče na toplih rastiščih jugovzhodnega obrobja Alp. Ob otoplitvah se je gozd iz teh zametkov širil naokrog. Zaradi naravne odprtosti in reliefne razgibanosti se na majhnem območju prepleta veliko različnih drevesnih vrst, ki sestavljajo bogat gozdni svet Slovenije. Poleg naravnih razmer je vredno omeniti tudi pomembno vlogo gozdarjev, ki že stoletja gospodarijo z našimi gozdovi, ohranjajo njihovo vrstno pestrost in vitalnost. V mnogih deželah po svetu so zaradi intenzivnega gospodarjenja z gozdovi izgubili bogastvo drevesnih vrst, pri nas pa se lahko pohvalimo s čudovitim naborom avtohtonih vrst, ki ga hodijo od daleč občudovat mnogi strokovnjaki. Slovenija je bila ena izmed prvih držav, ki je prepovedala golosečnjo.

Kot zanimivost naj povemo, da oljka in navadni oreh nista samonikli drevesni vrsti na Slovenskem, vendar se v našem prostoru nahajata toliko stoletij, da sta že povsem udomačeni in jih prebivalci sprejemamo kot del naše folklore. K nam sta bili prineseni najverjetneje že v času antike. Mnogo drevesnih vrst ima tudi globlje simbolne pomene: drevesa so s svojo podobo in starostjo zbudila veliko spoštovanje pri različnih ljudstvih. Lipa je bila na primer že v antiki simbol prijateljstva, znamenje zvestobe. Pri ljudstvih srednje Evrope je bila simbol življenja, zdravja, modrosti in pravičnosti. Pod njo so se shajali starešine v svojih posvetovanjih, prirejale so se vaške veselice. Čaščenje lipe je bilo posebno razširjeno pri Slovanih, že pred 8. stoletjem je lipa krasila vsako slovensko vas. Pa veliki jesen, ki v ljudskih mitologijah predstavlja veliko magično moč.

Pomembna je vloga drevesnih vrst v okolju. Vsaka s svojimi lastnostmi prispeva delež k njegovi stabilnosti. Gozd je najvišje razvit ekosistem na kopnem in pomemben dejavnik ohranjanja ravnotežja v okolju. Za človeka je nepogrešljiv zaradi številnih funkcij, od izkoriščanja lesa in njegovih plodov, do varovalne vloge, saj varuje rastišča in sestoje drevja. Vsako drevo v sestoji igra svojo vlogo. V odprti krajini so del kulturne krajine, zatočišča številnim živalim, v urbanem okolju pa prispevajo k višji vrednosti človekovega bivalnega okolja, nam ponujajo prijetno senco v vročih dneh in ustvarjajo estetski videz sicer betonskega sveta. Odrasla, 20-metrška bukev lahko skozi liste svoje krošnje v sončnem dnevu prepusti 36 000 m³ (približno 14 olimpijskih bazenov) zraka in 400 litrov vode. V istem času proizvede 13 kg kisika, kar zadovolji dnevno potrebo desetim ljudem.

Naši gozdarji skupaj varujejo in negujejo gozdove, gozdne ekosisteme in gozdne krajine, s čimer zagotavljajo njihovo naravno pestrost in vsestransko stabilnost. Gospodarijo po načelu trajnosti, saj izkoriščajo in usmerjajo procese v gozdu na način, ki je sonaraven, pri čemer zagotavljajo gozdnim površinam, da izpolnjujejo svojo primarno vlogo. Pomagajmo jim in tudi sami pomagajmo zasaditi

drevo! Z zasajanjem dreves pomembno pripomoremo k krepitevi vloge in pomena dreves v naravi in človekovi zavesti.

Z nakupom darila *Čarobne krošnje*, ki je dostopen na spletni strani www.krilca.si v sklopu kataloga Krilca, darila s čarobno močjo, lahko sodelujemo pri sajenju slovenskih avtohtonih drevesnih vrst, ki so del tradicionalne slovenske krajine in ekološkega ravnotežja v naravi.

Tekst: Nina Berovič

Fotografije: Arhiv Umanotere

